

Sodelov@lnica Razredni pouk kot stičišče učiteljev razrednega pouka v času izvajanja izobraževanja na daljavo in po povratku v šole

Mojca Dolinar, dr. Leonida Novak, Katarina Podbornik,
Zavod RS za šolstvo

V času izrednih razmer smo se prvič v slovenskem javnem šolskem prostoru srečali z izobraževanjem na daljavo. Gre za način izobraževanja, katerega zametki so znani iz dopisnega izobraževanja, ki je nekdanj potekalo po pošti, kasneje preko radia in televizije. Znanе so izkušnje s to obliko e-izobraževanja v tujini in v zasebnem sektorju. European Center for Development of Vocational Training opredeli uporabo e-izobraževanja za študij na daljavo in za podporo tradicionalnemu izobraževanju (CEDEFOP, 2014). Izkušnje iz preteklih projektov s področja e-izobraževanja, izkušnje iz tujine in zasebnega sektorja ter izkušnje z e-okolji in e-orodji v preteklosti so bile izhodišče za hitro vzpostavitev sistema izobraževanja na daljavo mlajših učencev, t. j. učencev razredne stopnje.

V začetku marca, po odpovedi konference za učiteljice in učitelje razrednega pouka, smo svetovalke v področni skupini za razredni pouk začele snovati podporno okolje za izobraževanje na daljavo. Pripravile smo spletno učilnico Sodelov@lnica Razredni pouk s prvimi gradivi in jo promovirale zadnji dan, ko je pouk še potekal v šolah. Vodilo pri nastajanju strokovnih vsebin je bila prepoznana potreba učiteljev v praksi. Učiteljicam in učiteljem razrednega pouka smo svetovalke za razredni pouk na Zavodu RS za šolstvo želele omogočiti prostor za njihovo podporo in pomoč pri izobraževanju na daljavo.

V začetku izvajanja izobraževanja na daljavo so stiki in razgovori z učitelji razrednega pouka ter videokonferenčna srečanja kazali raznolike potrebe. Začeli smo

z vključevanjem široke palete pristopov, okolij in orodij, marsikdaj smo tudi improvizirali. V prvem tednu izobraževanja na daljavo se je z delitvijo primerov in praks

Slika 1: Plakat: Vzpostavitev izobraževanja na daljavo na razredni stopnji.

Plakat prikazuje tri temeljne korake, ki so potrebni za vzpostavitev delujočega izobraževanja na daljavo pri mlajših učencih. Ti koraki so:

1. Vzpostaviti stik z učenci (preko ustaljenih kanalov), ga redno ohranjati in ob tem vzpostaviti rutino.

2. Načrtovati izobraževanje na daljavo skupaj z vsemi učitelji, ki vstopajo v isti oddelek.
3. Usklajevati aktivnosti (vsebinsko in količinsko) za iste učence med učitelji na dnevni ravni.
4. Izmenjati izkušnje o skupnem delu.

Situacija in delitev primerov v Sodelov@lnici Razredni pouk je spodbudila ustvarjalnost in pogum učiteljev, da so se spoprijeli z

različnimi tehnološkimi problemi in mnogi med njimi so iz tedna v teden prehajali na bolj kompleksno rabo tehnologije. Ves čas se je treba zavedati, da poučevanje na daljavo ni preslikava pouka v živo in da je za kakovostno izvedbo izobraževanja na daljavo potrebno veliko tehničnega in tudi didaktičnega znanja. Ves čas pa smo imeli v ospredju vprašanje: Kako zagotoviti kontinuiteto vzgojno-izobraževalnega procesa, ko so se praktično čez noč zaprle šole in se je poučevanje preneslo v obliko izobraževanja na daljavo?

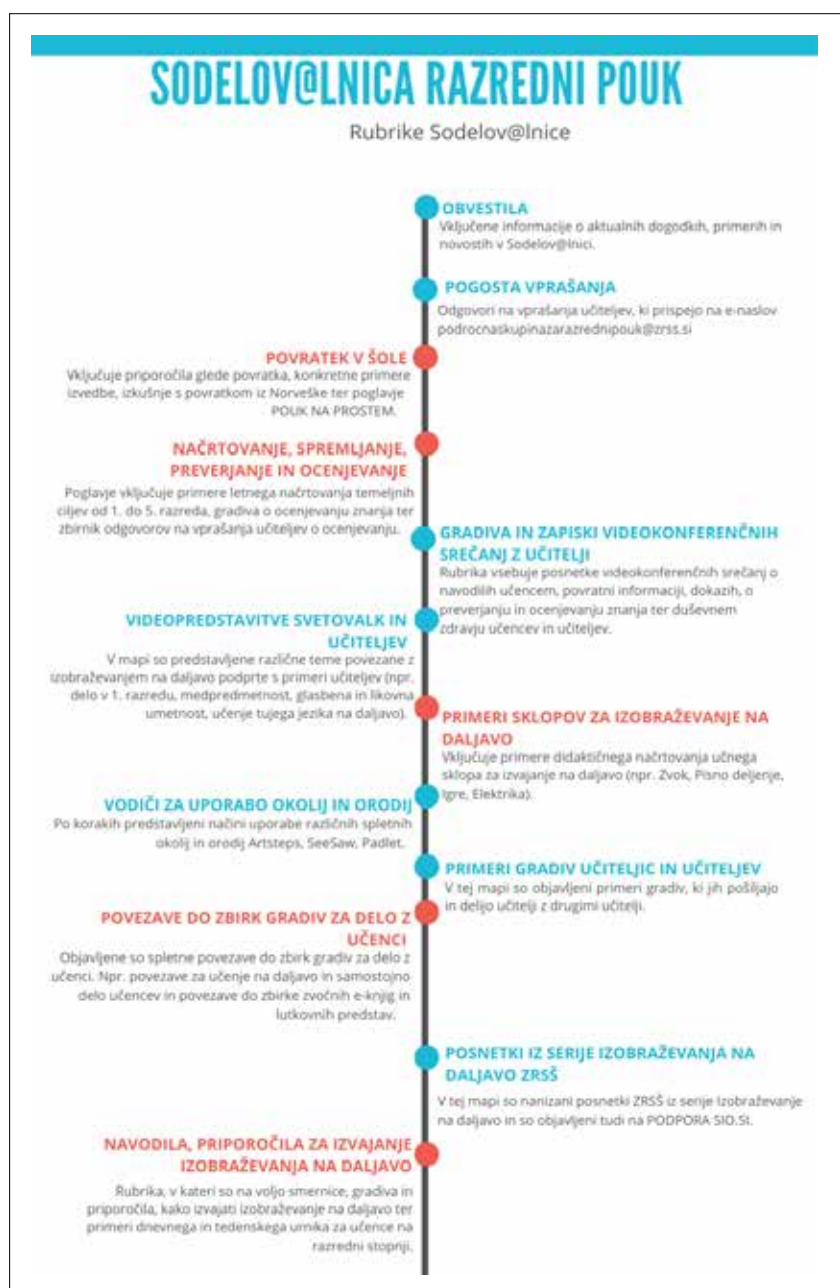
V desetih tednih izobraževanja na daljavo in tudi po povratku v šole so se izoblikovale, dopolnjevale in nadgrajevale rubrike v Sodelov@lnici Razredni pouk. Te prikazuje plakat (Slika 2).

Prikaz (Slika 3) kaže še vsebino Sodelov@lnice Razredni pouk skozi količino posameznih oblik sodelovanja in gradiv.

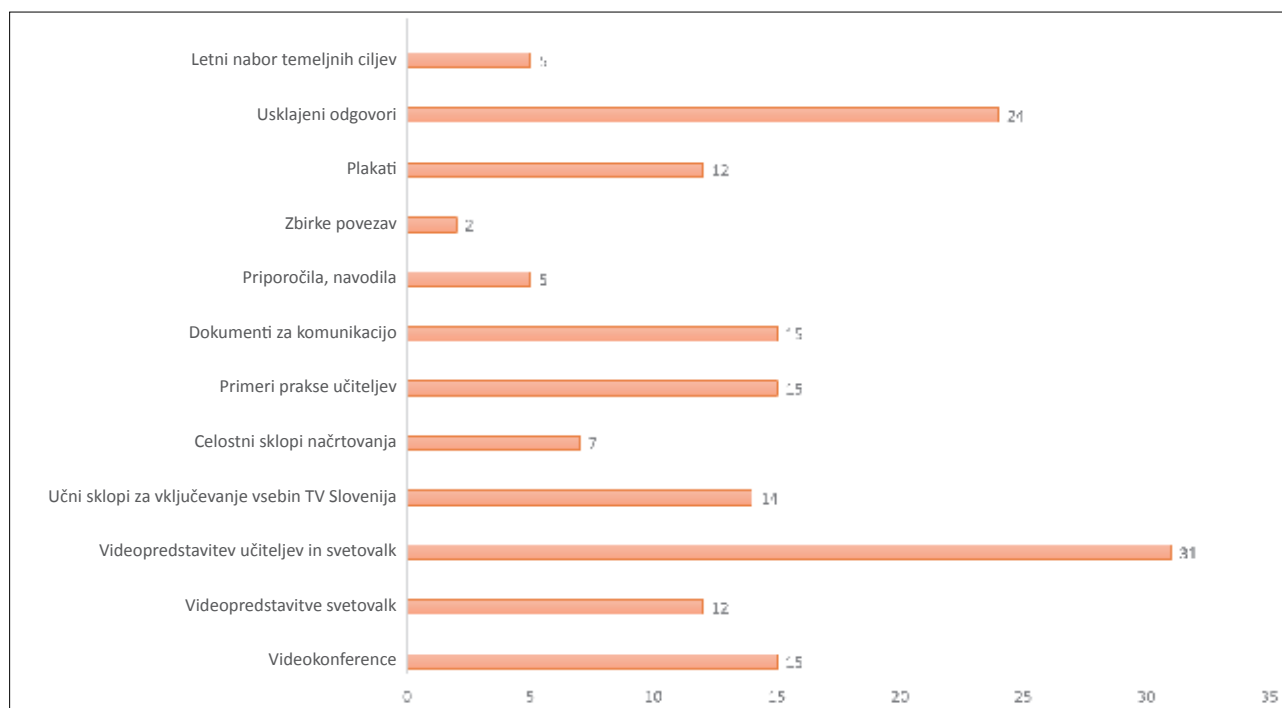
Dnevnemu obveščanju učiteljev o aktualnih novicah je namenjena Padlet stena (Slika 4). Vabljeni k spremljanju.

Vsebinska Sodelovanja@Inice Razredni pouk se ves čas sproti dopolnjuje, spreminja in nadgrajuje. Dodajamo nova gradiva, vsebine, glede na aktualne dogodke. V času izobraževanja na daljavo smo vseskozi poslušali odzive učiteljev in jih vabili k delitvi dobrih praks, odzivov in vtisov. Slika 5 prikazuje odziv skupine razrednih učiteljev na vprašanje, kako bi z nekaj besedami opisali svoj pogled na izobraževanja na daljavo.

V Sodelov@lnici Razredni pouk je nastalo tudi poglavje, v katerem smo zbrali tehnološko podporo za izobraževanje na daljavo. Izdelujemo lahko interaktivna učna gradiva, jih izmenjujemo in dajemo povratno informacijo. Pri vodenju izobraževanja na daljavo je v prvi vrsti pomembno, da vključujemo v navodila za delo

Slika 2: Plakat – Rubrike Sodelov@Inice Razredni pouk.

Slika 3: Prikaz količine dejavnosti in gradiv v Sodelov@Inici Razredni pouk.

Slika 4: Padlet stena v Sodelov@Inici Razredni pouk.

tudi napotke za varno ravnanje na spletu. Učence je treba ozaveščati o digitalnem odtisu, ki ga puščajo spletne objave, prav tako o zaščiti, geslih in preventivnem ravnanju v spletni interakciji. V nadaljevanju smo predstavili uporabo najpomembnejših spletnih učnih okolij Moodle, MS Office 365 in Google Classroom. Predstavili smo tudi aplikacije za sodelovanje na daljavo Zoom, MS Teams, Google Meet, Jitsi Meet, Viber, WhatsApp ali Skype. Pri izmenjavi velikih gradiv je treba

znati uporabljati tudi programe, ki to omogočajo - File Sender, WeTransfer, Drive, WordPress ali Wix. Za hitro izmenjavo povezav smo predstavili uporabo QR kod in skrajševalnike URL naslovov. Pripravili smo tudi številne povezave za delo z viri, e-gradivi, e-učbeniki, videoportalom, arhivom RTV Izodrom vsebinami in prostodostopnimi strokovnimi revijami ZRSŠ. Za ustvarjalno rabo digitalne tehnologije smo se usmerili v vodiče za ustvarjanje videoposnetkov, avdioposnetkov,

prezentacij, kvizov in stripov z uporabo aplikacij, kot so npr. Loom, MC Movi Maker, Educations, Audacity, powerpoint, prezzi, Google, Kahoot, Socrative ali Stripgenerator. Z vidika sodelovanja in dajanja povratnih informacij, preverjanja znanja lahko uporabljamo spletne kvize, klepetalnice, spletne zvezke in spletne table, kot so npr. Mentimeter, Nearpod ali Padlet. Kot celovito podporo pri uporabi digitalne tehnologije na razredni stopnji pa smo posodobile Smernice

za uporabo IKT na razredni stopnji. V njih so poleg didaktičnih posodobitev pregledane, urejene in dopolnjene vse povezave na podpora gradiva za razredno stopnjo.

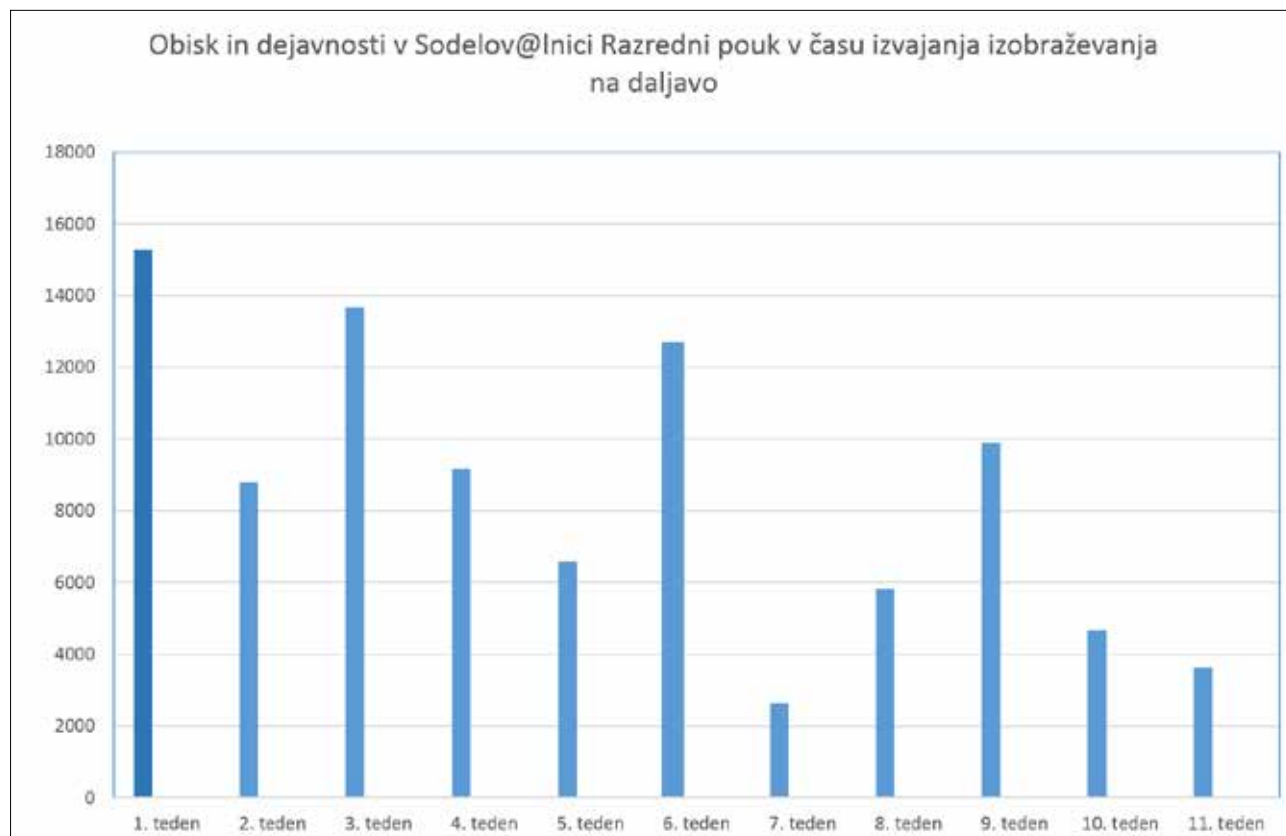
Rubrike Sodelov@Inice Razredni pouk so bile različno obiskane in ogledovane. Vsekakor pa je bil

obisk Sodelov@Inice velik, kar kaže spodnji prikaz (Slika 6). Iz prikaza je razvidno, da je bila Sodelov@Inica Razredni pouk najbolj obiskana v prvem tednu, ko smo objavljali prva navodila, priporočila in primere dejavnosti za izobraževanje na daljavo, prav tako pa vsak dan delili primere praks učiteljev in druge videopredstavitve svetovalk, kot

npr. Navodila učencem, Delo z aplikacijo SeeSaw, Google učilnica kot okolje za delo na daljavo. Po številu obiskov sledi teden, v katerem smo se lotevali teme ocenjevanja v izobraževanju na daljavo in nato 9. teden, v katerem smo se pripravljali na povratek v šole.

Slika 5: Odzivi učiteljev.

Slika 6: Obisk in dejavnosti v Sodelov@Inici Razredni pouk.

Moram pa res poudariti, da ste se svetovalke za RP zelo potrudile v tem času z vso možno podporo in tudi tolažbo. (Urša)

Res hvala za vso podporo in pomoč. Sodelov@lnica Razredni pouk je odlična. (Veronika)

Hvala za pojasnila in za bogato založenost Sodelov@lnice z idejami, pojasnili! Uspešno delo še naprej. (Barbara)

Hvala vsem svetovalkam RP za pomoč pri delu na daljavo in vso podporo. Pohvale in čestitke za vaše delo in vaš trud. (Mateja)

Spoštovane svetovalke, hvala za vsa gradiva, podporo, nasvete, ki nam jih dajete. Sodelov@lnica Razredni pouk je odlično zbirno mesto. (Andreja)

Spoštovane svetovalke, hvala vam. Z vašimi nasveti nam je delo lažje. (Tinka)

Hvala tudi vsem vam, svetovalkam, da nam stojite ob strani in usmerjate razmišljanje in naše delo. Pa za Sodelov@lnico in četrtkove videokonference ... (Zdenka)

Učitelji potrebujemo dobro bazo strokovne in druge podpore in Sodelovalnica je svetilnik. InD je pokazalo »manko« odprtih didaktičnih gradiv, ki bi jih lahko ponudile knjižnice, RTV, ARNES, Arhiv Slovenije, galerije ...in to povezati v eno. (Polona)

K sodelovanju smo povabile učitelje, ki so bili veščiji dela z digitalno tehnologijo, da so delili svojo prakso. Pripravili smo vrsto videoposnetkov, informativno tablo, odgovorov na vprašanja iz prakse, intervjujev, vodičev, videopredavanj na strokovne teme, plakatov in videokonferenc, ki smo jih skrbno uredile v našem učnem okolju Moodle. Spletno učilnico smo odprle in omogočile preprost dostop v strokovno skupnost učiteljev razrednega pouka. Že takoj v prvih dneh je bil odziv izjemen in to je bil znak, da smo na pravi poti. Skozi organizacijo spletne učilnice smo skušale predstaviti didaktični vidik in tehnološki vidik uporabe digitalne tehnologije. Učiteljem je bila tako ponujena možnost samoučenja in učenja s podporo živega stika. Po nasvete in pomoč so se učitelji obračali na nas preko enotne elektronske pošte. Kot ime sodelov@lnica pove, smo želeli sodelovanja z in med učitelji. Soustvarjanje vsebine se je kazalo na dnevni ravni. Tudi odzivi učiteljev so bili spodbuda in smernica za nadaljnje delo, nekaj teh smo shranili in jih zapisali na levi.

Sodelov@lnica Razredni pouk bo še naprej, tudi po povratku v šole, podpirala delo učiteljic in učiteljev razrednega pouka in ostala stičišče delovanja.

Viri in literatura:

Bregar, L. (2013). Desetletje razvoja e-izobraževanja: preskromno izkoriščene priložnosti ali dozorevanje pogojev za inoviranje izobraževanja? *Mednarodno inovativno poslovanje*, 5 (1). Pridobljeno s 9. 10. 2019 <https://journal.doba.si/OJS/index.php/jimb/article/view/157/171>.

The European Centre for the Development of Vocational Training, CEDEFOP (2014). *Terminology of European Education and Training Policy* (2. izd.). Pridobljeno 16. 5. 2020 s https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf.

Slovensko sodelovalno omrežje, SIO (b. d.). *Sodelov@lnica Razredni pouk*. Pridobljeno 16. 5. 2020 s <https://skupnost.sio.si/course/view.php?id=10021>.

